

NIJEHOLTPADE, DE HERVORMDE KERK

De Hervormde Kerk van Nijeholtpade was oorspronkelijk gewijd aan de Heilige Nicolaas. Aangezien St. Nicolaas de schutspatroon was van de schippers en zeelieden, bevreedt het midden in een bosrijke omgeving en op zandgrond een Nicolaaskerk aan te treffen. St. Nicolaas is echter zo universeel, dat wij op dit punt niet zo veel vragen moeten hebben. Hoe het ook zij, de kerk is prachtig gelegen iets buiten het dorp aan de bosrand.

Exterieur

De kerk dateert uit het begin van de 16de eeuw. Het is een gotisch kerkgebouw, hetgeen te zien is aan de steunberen en de spitsboogvensters. Oorspronkelijk zullen deze vensters gemetselde traceringen bezeten hebben met glas-in-loodruitjes. In de vorige eeuw, waarschijnlijk bij de grote opknapbeurt van 1883 zijn houten roeden in de ramen aangebracht. Opvallend is, dat de toren aan de onderzijde oorspronkelijk geheel open is geweest. Later zijn de openingen dichtgemetseld. Om het kerkgebouw heen bevindt zich vlak onder de dakrand een zandstenen waterlijst. Op verscheidene plaatsen in de buitenmuur is nog rondboogig metselwerk te zien, hetgeen duidt op vroegere ingangen. Het is nu het moment om via het goed onderhouden kerkhof en de noordingang het gebouw binnen te treden.

Interieur

Inwendig valt de properheid en de knusheid van het geheel op. Niet in het minst wordt deze indruk opgeroepen door de enkele jaren geleden aangebrachte wijnrode velours gordijnen. Het interieur heeft daardoor bijzonder veel sfeer gekregen. Alles ziet er trouwens smaakvol en goed onderhouden uit. In 1983 zijn de banken van een nieuwe laklaag voorzien. De oude kolomkachel, die in langvervlogen tijden ook nog met turf werd gestookt en die in het midden van de kerkruijmt stond, is allang vervangen door twee gevelkachels. De open plek is echter gebleven. Honderd jaar eerder (in 1883) heeft het meubilair zijn huidige opstelling verkregen. Toen is er een nieuw preekgestoelte in de kerk geplaatst, en wel in de vroegere koorruijmt. Het geheel heeft meer weg van een kathedraal dan van een preekstoel, zoals wij ons die voorstellen. Het doophek, dat nog uit de tweede helft van de 17de eeuw dateert, kon behouden blijven, maar is wel van plaats veranderd. Oorspronkelijk zal het zich (met de voormalige preekstoel) wel aan de zuidzijde bevonden hebben, zoals in vele Friese kerken nog altijd het geval is. Bij die verandering van opstelling is het overige kerkmeubilair geheel vernieuwd. Onder de houten vloer, die in het middenpad is voorzien van een kokosloper, bevinden zich twee grafzerken van de familie Lycklama, een vermaard grietmangeslacht in de Stellingwerven. Deze familie is uit Nijeholtpade afkomstig en op een gegeven moment gaven ze dal aan met "Lycklama van Nijeholtpade", hetgeen later weer is afgekort met "Lycklama à Nijeholt". De zerken dateren van 1627 en 1640.

In de toren bevinden zich twee luidklokken. De éne dateert van 1598 en heeft als opschrift

Anno salutio nostre 1598
Aliis interveniendo consumor

(Vert.: "In het jaar onzes heils 1598. Ik word gebruikt om anderen te helpen")

De andere klok heeft als opschrift:
Geraert Koster goot mi tot Amsterdam.
Anno 1611.

Orgel

Het orgel is aangeschaft in 1883 tijdens de bovengenoemde opknapbeurt van de kerk. Het is gebouwd door J.F. Kruse, in samenwerking met zijn schoonvader de Leeuwarder orgelbouwer w. Hardorff. Het instrument heeft één klavier met aangehangen pedaal en bezit de volgende dispositie:

Prestant 8 vt	Fluit 4 vt
Holpijp 8 vt } groot oktaaf	Octaaf 2 vt
Viola 8 vt } gecombineerd	Woudfluit 2 vt
Octaaf 4vt	Open plaats

Het klavier reikt van C - g

J.K. Bolt
1994

